DZIENNIK URZĘDOWY
WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ
W KRAKOWIE

Kraków, dnia 15 maja 1959 r. Nr 7 Poz. 61

TREŚĆ:

Poz. 61

ZARZĄDZENIE Nr Prez. 25/59
Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie

z dnia 11 maja 1959 r.

w sprawie instrukcji dla gromadzkich rad narodowych.

Działając na podstawie przepisów art. 13 o radach narodowych (Dz. U. Nr 5 ,poz. 16), Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej postanawia :

§ 1. Wydać instrukcję dla gromadzkich rad narodowych, stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Wykonanie zarządzenia zlecić Kierownikowi Wydziału Organizacyjno-Prawnego.

Mgr Maksymilian Budziwojski
Sekretarz Prezydium

Józef Nagórzański
Przewodniczący Prezydium

INSTRUKCJA DLA GROMADZKICH RAD NARODOWYCH

Spis treści :

Uwagi wstępne.

Instrukcja daje ogólny przegląd głównych kierunków działalności gromadzkich rad narodowych, jak również wskazuje organy powołane do dokonywania odnośnych czynności.

Zgodnie z tym założeniem, instrukcja nie uchyla bynajmniej konieczności sięgania przy załatwianiu spraw do Dzienników Ustaw, Monitora Polskiego itp., dla ustalenia treści normy prawnej, wchodzącej w danym przypadku w zastosowanie.

Instrukcja podaje z reguły także — (wskazane w przepisach prawnych) — sposoby rozwiązania odnośnych zadań gromadzkich rad narodowych. Instrukcja, dając ogólny pogląd na działalność gromadzkich rad narodowych, nie określa szczegółowo form, w jakich poszczególne czynności względnie akty — (jak np. testament, akty stanu cywilnego, umowy najmu, różnorakie zaświadczenia) — winny być sporządzane.

Przy poszczególnych rodzajach czynności instrukcja wskazuje organy powołane do ich podejmowania. Nie oznacza to, by inne organa gromadzkiej rady narodowej nie były zainteresowane w ich prawidłowym wykonaniu, przeciwnie, ścisłe powiązanie ze sobą tych organów zakłada współdziałanie przy wykonaniu danego zadania także ze strony organów tu niepowołanych.

W tych przypadkach, w których realizacją danego zadania winny zająć się — we formie właściwej dla każdego organu — wszystkie organy gromadzkiej rady narodowej — właściwy organ określono ogólnie wyrazem: gromadzka rada narodowa.

Dodatek „Na sesji"przy tym wyrazie oznacza, że odnośne kompetencje realizowane są w drodze uchwały podjętej na sesji przez gromadzką radę narodową.

Część ogólna.

I.

Przepis art. 24 ustawy o radach narodowych z dnia 25 stycznia 1958 r. (Dz. U. Nr 5, poz. 16) wymienia jako podstawowe zadania gromadzkich rad narodowych: popieranie rozwoju produkcji rolnej, wykorzystanie lokalnych możliwości dla zaspokojenia potrzeb komunalnych, socjalnych i kulturalnych mieszkańców gromady oraz zapewnienie wykonania przez nich obowiązków względem Państwa.

W dalszych ustępach cyt. art. 24 rozwija zadania, jakie mają wypełnić wymienione rady narodowe, a to zadania z zakresu administracji ogólnej, jako też zadania innych działów administracji.

II.

Zgodnie z treścią art. 9 ustawy o radach narodowych, gromadzkie rady narodowe wykonują swoje zadania, stosując — zależnie od rodzaju zadań oraz isniejących konkretnie warunków — rozmaite sposoby i formy działania. Gromadzkie rady narodowe działają więc na sesjach; za pośrednictwem organów pomocniczych rady tj. komisji; radnych w terenie; oraz poprzez organ wykonawczy i zarządzający rady tj. prezydium rady narodowej i podporządkowanego mu sekretarza gromadzkiego, wykonującego swoje obowiązki przy pomocy podległego mu biura (art. 59, ust. 5 ustawy o radach narodowych i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 lutego 1958 r. Dz. U. Nr 10, poz. 34).

III.

Ustawa o radach narodowych ustala następujące zasady oganizacji pracy gromadzkich rad narodowych:

1) **Prezydium gromadzkiej rady narodowej** reprezentuje radę na zewnątrz.

2) **Rada Narodowa** działa na sesjach, zwoływanych co najmniej raz na miesiąc przez prezydium rady narodowej.

Rada Narodowa wyraża swą wolę w uchwałach. Przygotowanie projektów uchwał należy do obowiązków sekretarza gromadzkiego.

Uchwały rady narodowej podpisują: Przewodniczący gromadzkiej rady narodowej i jeden z członków prezydium.

Rada narodowa:
— powołuje i odwołuje prezydium rady narodowej,
— udziela wytycznych dla jego działalności i rozpatruje sprawozdania prezydium,
— uchwala powołanie lub odwołanie sekretarza gromadzkiego,
— ustala wytyczne dla wykonania ważniejszych zadań,
— rozpatruje sprawy mające zasadnicze znaczenie dla gromady.

Rada narodowa powołuje komisje i rozpatruje ich sprawozdania.

3) **Prezydium rady narodowej** działa kolegialnie, może podejmować uchwały w obecności co najmniej połowy swego składu.

Posiedzenia prezydium powinny odbywać się co najmniej raz w tygodniu.

Decyzję w sprawie zwołania posiedzenia prezydium na określony dzień i godzinę oraz ustalenia projektu porządku obrad — podejmuje Przewodniczący gromadzkiej rady narodowej.

Projekty uchwał prezydium opracowuje sekretarz gromadzki.

Uchwały prezydium podpisuje Przewodniczący gromadzkiej rady narodowej i sekretarz gromadzki.

Prezydium wykonuje uchwały rady, prezydium rady narodowej wyższego stopnia i Rady Państwa, oraz organizuje wykonanie zadań rady narodowej; wydaje zlecenia sekretarzowi gromadzkiemu i nadzoruje jego działalność; może zlecić wskazanym w uchwale członkom prezydium wykonywanie określonych zadań.

4) **Przewodniczący gromadzkiej rady narodowej:**
— reprezentuje prezydium na zewnątrz,
— przygotowuje i zwołuje posiedzenia prezydium i przewodniczy na nich,
— przewodniczy na sesjach gromadzkiej rady narodowej,
— referuje sprawy na sejm, przy czym może zlecić referowanie odnośnych spraw innym członkom prezydium,
— czuwa nad należytym wykonaniem uchwał rady i prezydium oraz wytycznych organów nadrzędnych,
— kieruje pracą prezydium,
— rozstrzyga wyniki głosowania w wypadku równości głosów,
— sprawuje nadzór i kontrolę nad zespołem zagadnień, określonych w podziale czynności prezydium i referuje na prezydium sprawy związane z tymi zagadnieniami,
— podpisuje wraz z sekretarzem protokoły i uchwały prezydium,
— podpisuje pisma wychodzące z prezydium,
— w przypadkach niecierpiących zwłoki wydaje zarządzenia należące do właściwości prezydium, z tym, że obowiązany jest wydane zarządzenie lub decyzję przedłożyć prezydium na najbliższym posiedzeniu do zatwierdzenia,
— jest służbowym przełożonym sekretarza gromadzkiego i pracowników biura.

Przygotowanie spraw do decyzji Przewodniczącego gromadzkiej rady narodowej należy do obowiązków sekretarza gromadzkiego.

5) **Członek prezydium gromadzkiej rady narodowej** obowiązany jest m. in.:
— przybywać punktualnie na posiedzenia prezydium,
— uczestniczyć w dyskusji na posiedzeniu,
— wykonywać określone zadania, które wynikają z podziału czynności oraz poszczególnych uchwał prezydium,
— na polecenie Przewodniczącego prezydium referować poszczególne sprawy na sesji gromadzkiej rady narodowej.

6) **Sekretarza gromadzkiego** powołuje i odwołuje przewodniczący gromadzkiej rady narodowej na podstawie uchwały gromadzkiej rady narodowej, zatwierdzonej przez prezydium powiatowej rady narodowej.

Poszczególnymi dziedzinami spraw, które należą do właściwości gromadzkiej rady narodowej kieruje sekretarz gromadzki.

Sekretarz gromadzki wykonuje swoje obowiązki przy pomocy podległego mu biura.

W skład biura wchodzą: referent administracyjny, rachmistrz, a nadto, w miarę potrzeby, inni pracownicy oraz praktykanci w ilości nie przekraczającej dwóch.

W przypadkach uzasadnionych warunkami lokalnymi, można zaniechać tworzenia niektórych stanowisk spośród wymienionych poprzednio.

Podział pracy między pracowników ustala sekretarz gromadzki.

IV.

Sprawy kancelaryjne:

1) W celu ułatwienia orientacji w aktach, zapewnienia porządku w dokumentacji aktowej, w każdej gromadzkiej radzie narodowej prowadzi się następujące **teczki** zaopatrzone w napisy:

— okólniki i zarządzenia,
— pisma wpływające,
— sprawy do podpisu przewodniczącego gromadzkiej rady narodowej oraz Sekretarza,
— plany pracy,
— materiały na sesje gromadzkiej rady narodowej ,
— materiały na posiedzenia prezydium gromadzkiej rady narodowej,
— zaświadczenia,
— sprawy ostatecznie załatwione (w skrócie określa się tę teczkę znakiem „OZ"),
— terminatkę,
— sprawy karno-administracyjne,
— sprawy Urzędu Stanu Cywilnego,
— sprawy wojskowe,
— sprawy osobowe (personalne),
— sprawy budowlane.

W razie konieczności, mogą być zakładane także inne teczki względnie kartoteki pomocnicze.

2) Ponadto w gromadzkiej radzie narodowej prowadzone są następujące **rejestry** względnie **księgi:**

W zakresie ogólno administracyjnym:

— dziennik podawczy,
— rejestry zaświadczeń,
— rejestr spraw karno-administracyjnych,
— rejestr materiałów budowlanych,
— rejestr wydanych zezwoleń na budowę,
— rejestr skarg i zażaleń,
— rejestr obowiązkowych dostaw, skupu i kontraktacji,
— ewidencja gospodarstw i wykaz użytkowników,
— rejestr statystyki rolnej,
— ewidencja osób podlegających powszechnemu obowiązkowi wojskowemu,
— ewidencja koni i pojazdów konnych,
— księgi Urzędu Stanu Cywilnego,
— rejestr wydanych zezwoleń na rowery,
— ewidencja sołtysów ,
— karta kontroli wykonania świadczeń rzeczowych naFG,
— ewidencja zgłoszeń budynków do ubezpieczenia w PZU,
— ewidencja dzieci w wieku od 3—14 lat oraz tych młodocianych w wieku od 14—16 lat, którzy nie ukończyli 7 kl. szkoły podstawowej.

W zakresie finansowo-budżetowym:

— preliminarz budżetowy,
— sprawozdanie z wykonania budżetu,
— księga kasy i rachunku bieżącego,
— teczka dowodów kasowych,
— księga kontroli druków ścisłego zarachowania,
— księga inwentarza,
— księga materiałowa,
— ewidencja mienia gromadzkiego,
— rejestr wymiaru i poborów wpłat na Fundusz Gromadzki.

3) Pisma wychodzące z Prezydium gromadzkiej rady narodowej, zawierające treść decyzji lub zarządzeń powziętych na podstawie uchwał lub wytycznych gromadzkiej rady narodowej i jej prezydium — **podpisuje** przewodniczący gromadzkiej rady narodowej obok dopisku „Za Prezydium R. N.". Pisma te **w nagłówku** winny mieć napis „Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w .....".

Wszelkie inne pisma podpisuje Sekretarz gromadzki obok dopisku „Sekretarz Gromadzki". Pisma podpisane przez Sekretarza Gromadzkiego również posiadają w nagłówku napis „Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w ....".

Część szczegółowa.

I.

Działalność społeczna i koordynacyjna.

Gromadzka Rada Narodowa:

— inicjuje na terenie gromady akcje masowe przez przyciąganie zarówno istniejących organizacji jak i ogółu ludności do wykonywania zadań stojących przed gromadą, w szczególności przez organizowanie czynów społecznych,
— popiera działalność organizacji masowych na terenie gromady,
— czuwa nad sprawnym i terminowym załatwianiem skarg i zażaleń wpływających od ludności, instytucji i prasy,
— zwalcza samowolę i biurokratyzm w załatwianiu spraw na terenie gromady.

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— współdziała z komisjami rady i przekłada im określone sprawy do zbadania, rozpatrzenia i zaopiniowania oraz rozpatruje wnioski komisji,
— udziela radnym pomocy w wykonywaniu ich zadań,
— organizuje narady z sołtysami, wysłuchuje ich sprawozdań oraz udziela im pomocy w wykonywaniu spoczywających na nich zadań,
— udziela wszechstronnej pomocy w organizowaniu i realizacji dobrowolnie podejmowanych czynów społecznych (uchwała Nr 1021 Prezydium Rządu z dnia 17. 12. 1955 r. M. P. Nr 4, poz. 31 z r. 1956),
— uzgadnia — w zakresie ustalonym w rozporządzeniu Rady Ministrów z 4 października 1958 r. (Dz. U. Nr 59, poz. 296) działalność niepodporządkowanych Radom Narodowym organów państwowych, instytucji i jednostek gospodarczych w gromadzie.

II.

Sprawy ogólno-administracyjne.

1) Ochrona porządku i bezpieczeństwa publicznego. (art. 3, 5 i 6 ust. o radach narodowych).

Gromadzka Rada Narodowa:

— czuwa nad zabezpieczeniem praw obywateli oraz nad wykonywaniem przez mieszkańców gromady ich obowiązków ustawowych,
— zapewnia ład i porządek publiczny na terenie gromady,
— roztacza opiekę nad mieniem społecznym,
— załatwia skargi i zażalenia ludności i instytucji oraz sprawy wynikające z krytyki prasowej.

2) **Zwalczanie klęsk żywiołowych.**

(Dekret z dnia 23. IV. 1953 r., Dz. U. Nr 23, poz. 93, Art. 50 i 60 ust. z dnia 30. I. 1959 r. Dz. U. Nr 10, poz. 59, Rozp. Rady Ministrów z 14. VII. 1953 r., Dz. U. Nr 37, poz. 153).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— organizuje i kieruje akcją społeczną zwalczania klęsk żywiołowych,
— wprowadza na terenie gromady obowiązek świadczeń osobistych i rzeczowych dla celów zorganizowanej akcji społecznej zwalczania klęsk żywiołowych,
— powołuje do wykonania obowiązku świadczeń osobistych i rzeczowych bądź w formie zarządzeń ogłaszanych w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, bądź w formie wezwań skierowanych do określonych osób.

3) **Ochrona przeciw-pożarowa.**

(Ustawa z 4 lutego 1950 r. Dz. U. z 1951 r. Nr 58, poz. 404, Zarządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z 29 stycznia 1951 r. M. P. A-11, poz. 166).

Gromadzka Rada Narodowa:

— udziela pomocy przy organizowaniu ochotniczych straży pożarnych, czuwa nad ich stanem i gotowością do akcji i udziela tym strażom pomocy w pracy,

Gromadzka Rada Narodowa (na sesji):

— może powołać na terenie gromady obowiązkową straż pożarną,

— wysłuchuje przynajmniej raz w roku sprawozdań z działalności ochotniczych straży pożarnych,

— może wprowadzić obowiązek pełnienia przez ludność nocnych wart przeciw-pożarowych, a w okresie żniw, ze względu na szczególny okres niebezpieczeństwa pożarowego — obowiązek pełnienia wart nawet w dzień.

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— kontroluje poprzez Komisje gromadzkiej rady narodowej przestrzeganie przez ludność przepisów przeciw-pożarowych, zwłaszcza zaś przepisów zawartych w Rozp. Ministra Gospodarki Komunalnej z 28 sierpnia 1951 r. w sprawie zapobiegania powstawaniu i rozszerzaniu się pożarów w budynkach oraz na budowach (Dz. U. Nr 49, poz. 360);— z dnia 21. III. 1952 r. o warunkach składowania niektórych artykułów produkcji rolnej i ochronie przeciw-pożarowej przy omłotach (Dz. U. Nr 34, poz 244. zm. poz. 183 Dz. U. z 1957); — z dnia 11 czerwca 1952 r. w sprawie czyszczenia kominów oraz przewodów dymowych i spalinowych (Dz. U. Nr 36, poz. 252),

— zabezpiecza środki przewozu sprzętu strażackiego (zbiorniki wodne, pompy, węże itd) na wypadek pożaru, ustala w tym celu kolejność dostarczania koni przez poszczególnych gospodarzy.

4) **Ewidencja ludności.**

(Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18. II. 1958 r. Dz. U. Nr 10, poz. 34).

Sekretarz Gromadzki:

— prowadzi sprawy w zakresie ewidencji ludności. W szczególności:

— prowadzi tzw. pomocnicze rejestry meldunkowe oraz książki meldunkowe dla każdej wsi (PRG) oddzielnie,

— dokonywuje wpisu o zameldowaniu i wymeldowaniu w dowodach osobistych lub tymczasowych zaświadczenach tożsamości,

— przekazuje posterunkowi MO przyjęte zgłoszenia meldunkowe,

— sprawuje nadzór nad pracą sołtysów w zakresie prowadzenia pomocniczych rejestrów meldunkowych,

— powiadamia organy MO o osobach niemeldujących się lub których dokumenty budzą zastrzeżenia.

5) **Kolegia gromadzkie dla orzekania w sprawach o wykroczeniach w trybie karno-administracyjnym.**

(Ustawa z dnia 15. XII. 1951 r. o orzecznictwie karno-administracyjnym, Dz. U. Nr 15, poz. 79, z 1959 r.).

Gromadzka Rada Narodowa (na sesji):

— może podjąć uchwałę (podlegającą zatwierdzeniu przez Powiatową Radę Narodową) o powołaniu kolegium pierwszej instancji, zwanego „Kolegium gromadzkim“,

— jest zobowiązana do powołania takiego kolegium, jeśli taki obowiązek nałoży na gromadzką radę narodową powiatowa rada narodowa,

— powołuje i odwołuje Przewodniczącego Kolegium Gromadzkiego, jego zastępcę i członków.

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— sprawuje bezpośredni nadzór nad działalnością Kolegium gromadzkiego,

— udziela wytycznych dla orzecznictwa oraz kontroluje ich wykonanie,

— rozpatruje okresowe sprawozdania z działalności Kolegium składane przez Przewodniczącego Kolegium.

6) **Sprawy lokalowe** (ust. z dnia 30 stycznia 1959 r. Dz. U. Nr 10, poz. 59).

W gromadach, w których Wojewódzka Rada Narodowa wprowadzała Publiczną Gospodarkę Lokalami — decyzję w sprawach przydziału i zajmowania lokali wydaje właściwy dla spraw lokalowych organ Prezydium Rady Narodowej gromady.

W gromadach, w których nie wprowadzono Publicznej Gospodarki Lokalami — organowi właściwemu dla spraw lokalowych służą uprawnienia określone w art. 60 pow. ustawy.

7) **Czynnosci notarialne** (ustawa z dnia 25 maja 1951 r., Dz. U. Nr 36, poz. 276, zm. Dekret z 16 maja 1956 r., Dz. U. Nr 16, poz. 88, Rozporządzenie Rady Ministrów z 18 lutego 1958 r., Dz. U. Nr 10, poz. 34).

Sekretarz Gromadzki:

— poświadcza własnoręczność podpisów, ale tylko na podaniach do urzędów i instytucji, na pismach upoważniających do odbioru z poczty korespondencji, przesyłek i pieniędzy oraz odbioru dokumentów z urzędów i instytucji, na oświadczeniach stwierdzających stan rodzinny i majątkowy składającego oświadczenie, na dokumentach w sprawach pomocy kredytowej udzielanej rolnikom przez instytucje kredytowe,

— poświadcza zgodność niektórych tylko odpisów z dokumentami, np. odpisów stwierdzających wykonanie obowiązków podatkowych, dostaw obowiązkowych i świadczeń,

Innych poświadczeń prezydia gromadzkich rad narodowych nie mogą dokonywać, a zgłaszających się należy odsyłać do Państwowych Biur Notarialnych.

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

(art. 80 prawa spadkowego, Dz. U. Nr 60, poz. 328 z r. 1946, zm. Dz. U. Nr 34, poz. 309 i 312 z r. 1950)

— sporządza testamenty.

Czynności techniczne, a więc same spisywanie woli osoby zeznającej testament może być dokonywane przez pracownika biura gromadzkiego, zarówno pismem odręcznym jak i maszynowym.

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej wzgl. Przewodniczący Gromadzkiej Rady Narodowej (art. 9 dekretu z 8. XI. 1946 r., Dz. U. Nr 63, poz. 346, zm. Dz. U. Nr 38, poz. 349 z r. 1950)

— może zarządzić środki tymczasowe, celem zabezpieczenia przed usunięciem, uszkodzeniem lub zniszczeniem rzeczy, które były we władaniu spadkobiercy.

8) **Akta stanu cywilnego**

(dekret z 8. VI. 1955 r., Dz. U. Nr 25, poz. 151; zm. Dz. U. Nr 41, poz. 189 z r. 1956 oraz Dz. U. Nr 72, poz. 358 z 1958 r.).

Urząd Stanu Cywilnego stanowi jedną z komórek organizacyjnych Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej.

Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego jest Przewodniczący gromadzkiej rady narodowej.

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej może powołać zastępcę Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego, względnie może powołać osobnego kierownika Urzędu Stanu Cywilnego spoza grona członków Prezydium.

Urząd Stanu Cywilnego działający przy prezydium gromadzkiej rady narodowej:

— sporządza akty urodzeń,

— przyjmuje zgłoszenia o urodzeniu dziecka w innym okręgu,

— przyjmuje oświadczenia o uznaniu dziecka,

— przyjmuje oświadczenia o nadaniu dziecku nazwiska męża matki,

- przyjmuje oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński,
- sporządza akty zawartych małżeństw,
- sporządza akty zgonów,
- wpisuje postanowienia sądowe o ustaleniu treści aktu, jeżeli akt nie został sporządzony,
- wydaje wypisy z ksiąg stanu cywilnego i zaświadczenia,
- dokonywuje wzmianek dodatkowych i przypisków w księgach stanu cywilnego,
- zawiadamia inne Urzędy Stanu Cywilnego o sporządzonych aktach,
- wypełnia i przesyła do Głównego Urzędu Statystycznego formularze statystyczne,
- prowadzi akty zbiorowe, skorowidze do ksiąg stanu cywilnego i innych pomocy kancelaryjnych.

III.

Gospodarka finansowa.

1) **Budżet gromady**

(art. 26 ustawy o radach narodowych).

Gromadzka Rada Narodowa (na sesji):

- uchwala budżet gromady,
- rozpatruje sprawozdania z jego wykonania,
- podejmuje uchwały odnośnie Funduszu Gromadzkiego (na zasadzie ustawy z 12 marca 1958 r Dz. U. Nr 17, poz. 73).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

- uchwala projekt budżetu,
- rozpatruje okresowe sprawozdania z jego wykonania,
- wykonuje budżet gromady,
- prowadzi jego rachunkowość oraz uchwala sprawozdania, z wykonania budżetu,
- przyjmuje wpłaty dochodów na rzecz budżetu gromady,
- realizuje wymiar i pobór opłat od ludności gromady na rzecz Funduszu Gromadzkiego oraz dokonuje wydatkowania wymienionych wpływów na cele określone w uchwale gromadzkiej rady narodwej.

Sekretarz Gromadzki:

- opracowuje projekt budżetu planu gospodarczego przy współudziale komisji gromadzkiej rady narodowej,
- prowadzi rachunkowość gromadzkiej rady narodowej.

2) **Wymiar i pobór podatków i opłat**

(art. 24 ust. 2 ustawy o radach narodowych).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

- współdziała z Wydziałem Finansowym Prezydium Powiatowej Rady Narodowej i z innymi instytucjami w ustalaniu i dostarczaniu materiałów dotyczących wymiaru podatków i innych należności finansowych Państwa,
- przyjmuje wpłaty na rachunek Wydziału Finansowego Prezydium Powiatowej Rady Narodowej oraz na rzecz innych instytucji,
- przestrzega uiszczenia opłat skarbowych od wnoszonych podań i wydawanych świadectw (poświadczeń),
- organizuje pracę i obsługę Obywatelskiej Komisji Podatkowej działającej przy gromadzkiej radzie narodowej,
- organizuje, prowadzi i odpowiada za terminowy pobór podatku gruntowego i innych należności finansowych od mieszkańców gromady,
- współdziała z Wydziałem Finansowym Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w opracowywaniu planu egzekucji zaległych świadczeń pieniężnych mieszkańców gromady i uczestniczy przez sołtysa w czynnościach egzekucyjnych,
- organizuje pracę uświadamiająco-propagandową oraz inicjuje i organizuje współzawodnictwo w realizacji zobowiązań finansowych mieszkańców gromady w porozumieniu z Wydziałem Finansowym Prezydium Powiatowej Rady Narodowej.

Sekretarz Gromadzki:

- współdziała przy wymiarze i poborze podatków i opłat w zakresie ustalonym obowiązującymi przepisami.

IV.

Rolnictwo

1) **Produkcja roślinna**

(uchwała Nr 574 Rady Ministrów z 9 lipca 1952 r. M. P. Nr A-64, poz. 986.

Uchwała Prezydium Rządu z 12 lutego 1955 r. Nr 110/55 w sprawie zaopatrzena rolnictwa w sadzeniaki-ziemniaki.

Zarządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 23 maja 1955 r. w sprawie ochrony materiału siewnego buraka, M. P. Nr 31, poz. 529).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

- dba o prawidłowe zaopatrzenie przez GS gospodarstw rolnych w nasiona wysokiej jakości, organizuje na swoim terenie wymianę sąsiedzką nasion, zbóż i sadzeniaków z gospodarstw reprodukcyjnych,
- w celu zabezpieczenia produkcji kwalifikowanego materału siewnego buraka cukrowego, pastewnego i ćwikłowego od szkodliwych zapaleń i domieszek — podaje do powszechnej wiadomości, przez wywieszenie lub ogłoszenie, wykaz plantatorów produkcji powyższych nasion w rejonach w których bedzie obowiązywać zakaz produkcji tych nasion poza kontraktacją.

2) **Ochrona roślin**

(ustawa z dnia 19. XI. 1956 r. o ochronie roślin uprawnych przed chorobami, szkodnikami i chwastami, Dz. U. Nr 55, poz. 253.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Zdrowia z 24. IV. 1957 r. w sprawie zwalczania stonki ziemniaczanej, Dz. U. Nr 26, poz. 118.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 30 sierpnia 1957 r. w sprawie zwalczania mątwika ziemniaczanego, Dz. U. Nr 49, poz. 243).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

- organizuje masowe akcje ochrony roślin,
- organizuje, przy współudziale Wydziałów Rolnictwa i Leśnictwa Prezydiów Powiatowych Rad Narodowych, akcję uświadamiającą w zakresie walki ze szkodnikami roślin,
- powołuje wiejskich przodowników ochrony roślin, kierowników drużyn poszukiwawczych i techniczno-likwidacyjnych, zapewnia, ze współudziałem Wydziałów Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium PRN, szkolenie tych osób oraz osób odpowiedzialnych za akcje zwalczania stonki ziemniaczanej,
- czuwa nad wypełnianiem przez gospodarstwa rolne obowiązków w zakresie walki z chorobami i szkodnikami roślin oraz chwastami,
- występuje z wnioskami do właściwych organów o ukaranie winnych naruszenia przepisów w zakresie walki ze stonką ziemniaczaną oraz innymi szkodnikami i chorobami roślin, dopilnowuje szybkiego i terminowego załatwiania wniosków oraz wykonania orzeczonych kar,
- organizuje zespołowe poszukiwania i niszczenia stonki ziemniaczanej,
- powiadamia Prezydium PRN o każdym wykrytym ognisku mątwika ziemniaczanego.

3) **Produkcja zwierzęca**

(Zarządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 23 czerwca 1955 r. w sprawie uznawania ogierów, M. P. Nr 61, poz. 784,

Zarządzenie Ministra Rolnictwa z 23 czerwca 1955 roku w sprawie uznawania buhajów, knurów i tryków, M. P. Nr 61, poz. 735,

Zarządzenie Prezydium WRN w Krakowie z dn. 1 czerwca 1957 r. Nr Or 68/57 w sprawie wysokości opłat za stanowienie rozpłodnikami uznanymi).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— ogłasza publicznie sposobem praktykowanym na terenie, o obowiązku zgłaszania wszystkich rozpłodników przez ich posiadaczy,

— ogłasza na przepisowych formularzach — za pośrednictwem Prezydium PRN — Komisjom kwalifikacyjnym wykazy zgłoszonych w terminie przez posiadaczy rozpłodników,

— ogłasza publicznie za pomocą afiszy otrzymanych w Prezydium PRN o terminach przeglądów rozpłodników oraz dopilnowuje, by wszystkie zgłoszone rozpłodniki były doprowadzone na spędy,

— organizuje przeglądy rozpłodników w/g terminarza ustalonego przez Prezydium PRN na miejscach nadających się do powyższych celów, zapewniając komisjom normalny tok pracy i bezpieczeństwo otoczenia,

— dopilnowuje, by wszystkie rozpłodniki, przeprowadzone na stały postój z innych terenów, były zgłoszone do Prezydium GRN w ciągu dni 14-tu, licząc od dnia następnego po przeprowadzeniu i wciągnięte do ewidencji rozpłodników,

— czuwa nad tym, by pracownik, będący na przeglądzie dopilnował, aby wszyscy posiadacze rozpłodników nieuznanych przez komisję kwalifikacyjną poddali je wytrzebieniu,

— przeprowadza aktualną ewidencję wszystkich uznanych na terenie gromady rozpłodników, w razie zaś wykrycia w terenie rozpłodników nieuznanych zgłasza je natychmiast Wydziałowi Rolnictwa i Leśnictwa PRN,

— dopilnowuje, by wszyscy posiadacze rozpłodników na punktach kopulacyjnych pobierali opłaty za stanowienie w wysokości ustalonej obowiązującymi przepisami.

4) **Weterynaria**

(Zarzadzenie Nr 139 Ministra Rolnictwa z dnia 19 sierpnia 1954 r. Nr W Pr. II-1/2/54 w sprawie wiosennej i jesiennej akcji porządkowo-dezynfekcyjnej gospodarstw i zakładów posiadających zwierzęta gospodarskie,

Pismo Okólne Centralnego Zarządu Weterynarii z dnia 17. II. 1955 r. Nr W. P. VI-1/2 dot. wykonania pow. zarządzenia,

Rozporządzenie Prezydenta R P. z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych Dz. U. Nr 77, poz. 673,

Pismo Okólne Centralnego Zarządu Weterynarii z dnia 18 Stycznia 1955 r. Wo I-4/58 w sprawie obowiązków gromadzkich rad narodowych w dziedzinie weterynarii).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— organizuje akcję sanitarno-porządkową poprzez terenowy aparat aktywu wiejskiego, w skład którego wchodzą zainteresowane komisje Rady Narodowej oraz przedstawiciele współdziałających instytucji i organizacji,

— sporządza na specjalnych drukach zgłoszenia o zaraźliwych chorobach zwierzęcych i przesyła je Wydziałowi Rolnictwa i Leśnictwa (lek. weterynarii) Prezydium PRN,

— wykonuje polecenia Prezydium PRN w zakresie walki z zaraźliwymi chorobami zwierząt, a w szczególności z pryszczycą i wścieklizną,

— organizuje dla służby weterynaryjnej pomoc przy dokonywanu sekcji zwłok zwierząt padłych, profilaktycznych szczepień, pobieranie próbek ze zwierząt chorych żywych i padłych, przy badaniu zwierząt gospodarskich oraz w razie potrzeby, przy innych akcjach,

— dostarcza podwód służbie weterynaryjnej w wypadkach zaraźliwych chorób zwierząt lub nagłych zachorowań, gdy służba weterynaryjna nie posiada własnych środków transportowych,

— zabezpiecza targowiska gromadzkie oraz miejsce spędu zwierząt przed rozwlekaniem zaraźliwych chorób zwierzęcych,

— organizuje grzebowiska zwierząt, usuwanie i niszczenie zwłok zwierząt i odpadków w sposób wykluczający niebezpieczeństwo rozszerzania się zarazy, zawiadamia zakłady utylizacyjne o obecności padliny oraz organizuje dostarczanie zwłok zwierzęcych do tych zakładów,

— wydaje świadectwa miejsca pochodzenia zwierząt za pośrednictwem osób wyznaczonych do tego zgodnie z przepisami,

— przyjmuje od posiadaczy zwierząt zgłoszenia o przeprowadzeniu badania zwierząt rzeźnych i mięsa, a w szczególności na obecność włośni i przekazuje te zgłoszenia organom badania zwierząt rzeźnych i mięsa.

5) **Spółdzielczość produkcyjna**

(uchwała Nr 95 Rady Ministrów z dnia 23 lutego 1954 r. o rozwoju spółdzielczości produkcyjnej, M. P. Nr A-42, poz. 624).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— organizuje wszechstronną pomoc spółdzielniom produkcyjnym i czuwa nad umocnieniem i rozwojem spółdzielni produkcyjnych na terenie gromady,

— dba o pełny rozwój samorządów w spółdzielniach produkcyjnych, czuwa nad przestrzeganiem statutów spółdzielni, zawiadamia Prezydium PRN o stwierdzonych wypadkach naruszenia statutu oraz zasad samorządu spółdzielczego,

— zwalcza naruszenie mienia spółdzielczego,

— popularyzuje osiągnięcia przodujących spółdzielni produkcyjnych wśród chłopów indywidualnie gospodarujących,

— otacza spółdzielnie produkcyjne opieką w dziedzinie zdrowia, pomaga w organizowaniu dziecińców i żłobków, współdziałania w rozwoju życia kulturalnego,

— zapewnia wszechstronną pomoc spółdzielniom produkcyjnym w zakresie wykonywanych inwestycji.

6) **Obrót ziemią, resztówki i osadnictwo**

(ustawa z dnia 13 lipca 1957 r. o obrocie nieruchomościami rolnymi, Dz. U. Nr 39, poz. 172,

Zarządzenie Nr 22 Min. Rolnictwa z dnia 21 listopada 1955 r.,

Biuletyn Min. Rolnictwa Nr 4, poz. 23,

Instrukcja Nr 6 Min. Rolnictwa z 15 października 1953 r.,

Biuletyn Min. Rolnictwa Nr 11, poz. 65).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— w miejscu zamieszkania nabywcy nieruchomości rolnej wystawia zaświadczenie stwierdzające, że nabywca (osoba fizyczna) posiada wymagane kwalifikacje praktyczne lub teoretyczne do prowadzenia na tej nieruchomości gospodarstwa,

— zawiera umowy dzierżawne na grunty PFZ na terenie gromady,

— dąży do zamiany indywidualnego użytkowania łąk i pastwisk PFZ na użytkowanie zespołowe — oraz do likwidacji bez umownego użytkowania gruntów PFZ,

— zarządza resztówkami nierozdysponowanymi przez PFZ,

— dba o utrzymanie w stanie używalności znajdujących się na resztówkach urządzeń,

— współdziała z Prezydiami PRN w organizowaniu akcji osiedleńczej i w tym celu organizuje zebrania wiejskie dla zapoznania uczestników zebrań o warunkach i możliwościach nabycia ziemi w województwach osiedleńczych; rolnikom zaś zgłaszającym się na wyjazd wystawia oświadczenia stwierdzające, że przyszły nabywca jest z zawodu rolnikiem lub rzemieślnikiem wiejskim,

— sporządza zestawienia należności za wynajęte podwody (w/g stawek obowiązujących na danym terenie) dla dowiezienia osadników oraz ich mienia od miejsca zamieszkania do stacji wyjazdowej i przedstawia te zestawienia do zatwierdzenia Prezydium PRN.

7) **Melioracje wodne**

(ustawa z dnia 22 maja 1958 r. o popieraniu melioracji wodnych dla potrzeb rolnictwa, Dz. U. Nr 31, poz. 136).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— określa dla każdego z zainteresowanych właścicieli gruntów proporcjonalnie do powierzchni gruntów, na które dodatni wpływ wywierają melioracje wodne, rozmiar obowiązków w zakresie konserwacji i eksploatacji wałów, stacji pomp urządzeń melioracji wodnych półpodstawowych, położonych na terenach nieobjętych działalnością spółek wodnych; w szczególnych zaś przypadkach, zwłaszcza w odniesieniu do konserwacji i eksploatacji pomp — organ administracji rolnej Prezydium GRN lub Prezydium PRN może wykonać część robót z własnych środków finansowych lub udzielić pomocy w innej formie,

— może rozciągnąć obowiązek konserwacji urządzeń melioracji wodnych szczegółowych na innych zainteresowanych właścicieli gruntów (tj. poza właścicielami gruntów, na których znajdują się powyższe urządzenia, oraz właścicielami gruntów graniczących),

— ustala terminy wykonania obowiązku konserwacji urządzeń melioracji wodnych półpodstawowych i szczegółowych, z tym, że terminy te nie mogą przypadać w okresie wzmożonych prac rolnych; jeżeli właściciele gruntów nie wypełnią obowiązków w zakresie konserwacji i eksploatacji urządzeń w terminie, w rozmiarze i w sposób ustalony przez biuro gromadzkiej rady narodowej, obowiązki te wykona zastępczo biuro GRM, zgodnie z przepisami o postępowaniu przymusowym w administracji,

— współdziała ze służbą wodno-melioracyjną w ochronie urządzeń wodno-melioracyjnych na terenie gromady oraz występuje do właściwych organów z wnioskami o ukaranie winnych uszkodzenia tych urządzeń,

— inicjuje organizowanie zespołów łąkarskich i udziela im pomocy w formie kredytów krótkoterminowych jak również przez zapewnienie dostawy mieszanki nasion traw i nawozów sztucznych.

8) **Elektryfikacja wsi**

(ustawa z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli, Dz. U. Nr 32, poz. 135 z roku 1954.

Pismo Okólne Dyrektora Zarządu Elektryfikacji Rolnictwa z dnia 21. X. 1957 r. w sprawie bezpłatnych świadczeń chłopów na rzecz elektryfikacji w ramach czynów społecznych,

Pismo Okólne Centralnego Zarządu Elektryfikacji Wsi Nr 8/15 z dnia 29 sierpnia 1955 r. w sprawie j. w.).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— rozpatruje potrzeby wsi na terenie gromady w zakresie elektryfikacji i występuje w tym zakresie z umotywowanymi wnioskami do Prezydium PRN,

— udziela pomocy w pracach elektryfikacyjnych przez wyznaczenie mieszkańców do wykonywania niefachowych prac elektryfikacyjnych, jak również dostarcza odpłatnych kwater dla pracowników Przedsiębiorstwa Elektryfikacji Rolnictwa oraz pomieszczeń dla sprzętu,

— organizuje udział społeczny w świadczeniach niefachowych w zakresie planowej elektryfikacji wsi pod nadzorem technicznym pracowników Przedsiębiorstwa Elektryfikacji Rolnictwa.

9) **Pomoc kredytowa.**

(zarządzenie Ministra Finansów z dnia 22 maja 1957 r. w sprawie udzielania pomocy kredytowej na rozwój produkcji rolnej, M. P. Nr 48, poz. 298).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— współdziała z GKS i Bankiem Rolnym w sprawach pomocy kredytowej dla gospodarstw chłopskich oraz czuwa nad prawidłowym rozprowadzeniem i zużyciem tych kredytów,

— informuje mieszkańców gromady o możliwościach otrzymania pożyczek na rozwój produkcji rolnej, na zakup inwentarza żywego i martwego, na budownictwo i remonty oraz na inne cele gospodarcze,

— opiniuje podania o kredyty krótko i długo-terminowe dla gospodarstw chłopskich.

V.

Leśnictwo.

1) **Ochrona lasów nie stanowiących własności Państwa.**

(dekret z dnia 26 kwietnia 1948 r. o ochrone lasów nie stanowiących własności Państwa, Dz. U. Nr 36, poz. 157 z 1957 r.).

Gromadzka Rada Narodowa (na sesji):

— ustala wytyczne dla działalności zespołów leśnych, rodzaje i rozmiary planowanych zalesień i zadania w zakresie pielęgnowania, melioracji i ochrony lasów.

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— wydaje nakazy zalesienia gruntów leśnych pozbawionych drzewostanów,

— wydaje nakazy usuwania drzew i krzewów tamujących prawidłowy rozwój drzewostanów,

— wydaje zarządzenia w sprawie zapobiegania rozmnażaniu się szkodliwych owadów leśnych i pasożytów roślinnych oraz zarządzenia w sprawie ich zwalczania, jak również zarządzenia w sprawie usuwania posuszu, wywrotów i złomów,

— wydaje zezwolenia na wyrąb drzew i drzewostanów w lasach do 25 ha,

— wydaje zarządzenia w sprawie zakazu przegonu i pasania zwierząt gospodarskich w miejscowościach, w których zachodzi obawa usuwania się ziemi i kamieni lub uruchomienia się lotnych piasków,

— wydaje zarządzenia zabraniające grabienia i zbierania ściółki w miejscach, w których mogłoby to spowodować nadmierne wyjałowenie gleby,

— wydaje zarządzenia w sprawie przedłożenia w wyznaczonym terminie wykazu ilości drewna pozyskanego z lasu w oznaczonym okresie czasu,

— inicjuje omawianie na zebraniach wiejskich z posiadaczami lasów, zespołami leśnymi i organami nadleśnictwa państwowego (parków narodowych) spraw zagospodarowania lasów, w szczególności spraw zalesienia gruntów leśnych, pielęgnowania drzewostanów i gleby, melioracji leśnych, ochrony lasów, pomocy dla posiadaczy lasów przy załatwianiu spraw związanych z nadzorem oraz spraw planowania i realizacji zadań terenowych planów leśnictwa.

2) **Zalesienie niektórych gruntów prywatnych.**

(zarządzenie Min. Rolnictwa i Leśnictwa z dnia 20 czerwca 1950 r. w sprawie zalesienia niektórych gruntów prywatnych, Dz. U. Min. Roln. Nr 9, poz. 56).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— inicjuje, opiniuje i organizuje akcję zalesień nieużytków i słabych gruntów rolnych, położonych na terenie gromady.

3) **Zarząd lasami stanowiącymi własność gromady.**

(Rozporz. Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 1958 r. w sprawie zarządu mieniem gromadzkim, Dz. U. Nr 42, poz. 201).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— zarządza lasami, stanowiącymi własność gromad (wsi) jeżeli na wniosek zebrania wiejskiego gromadzka rada narodowa nie zleci zebraniu wiejskiemu i sołtysowi wykonywanie zarządu tymi lasami.

4) **Wspólnoty leśne** .

(ustawa z dnia 4 maja 1938 r. o uporządkowaniu wspólnot gruntowych, Dz. U. Nr 33, poz. 290).

Przewodniczący Gromadzkiej Rady Narodowej:

— stoi na czele Zarządu wspólnoty leśnej; jeśli gromada podzielona jest na wsie, na czele zarządu wspólnoty leśnej stoi miejscowy sołtys.

5) **Gospodarowanie niektórymi materiałami drzewnymi.**

(Zarządzenie Min. Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z 7 listopada 1956 r. w sprawie gospodarowania niektórymi materiałami drzewnymi, M. P. Nr 96, poz. 1060 i M. P. Nr 36, poz. 237 z roku 1957).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— potwierdza oświadczenia o sprzedaży drewna z własnego lasu. Oświadczenie sprzedającego, poświadczone przez właściwe terytorialnie Prezydium GRN stanowi dla nabywcy dowód legalności pochodzenia drewna.

6) **Zwalczanie pożarów w lasach.**

(zarządzenie Min. Gosp. Kom. z dnia 14 lipca 1951 r. Dz. U. Nr 40, poz. 303).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— współdziała z organami straży pożarnej, administracją lasów i MO w zwalczaniu pożarów w lasach i powołuje spośród ludności miejscowej drużyny ratownicze do gaszenia pożarów w lasach, pożarów łąk, torfowisk i wrzosowisk.

7) **Łowiectwo.**

(dekret z dnia 29 października 1952 r. o prawie łowieckim (Dz. U. Nr 44, poz. 300, Rozp. Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 1957 r. w sprawie odszkodowań za szkody wyrządzone w uprawach i plonach rolnych przez dziki, jelenie i daniele, Dz. U. Nr 42, poz. 194).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— sprawuje ogólny nadzór nad gospodarką łowiecką i współdziała w tym względzie z administracją lasów państwowych oraz Polskim Związkiem Łowieckim,

— powołuje komisję odwoławczą od orzeczeń nadleśnictw państwowych o ustaleniu i oszacowaniu szkód wyrządzonych w uprawach rolnych przez zwierzynę łowną.

8) **Zadrzewienie kraju.**

(uchwała Prezydium Rządu Nr 240 z dnia 19 marca 1955 r. w sprawie zadrzewienia kraju, M .P. Nr 30, poz. 294).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— prowadzi na gruntach i przy drogach gromadzkich zadrzewienia (sadzenie drzew i krzewów), ochrania je i pielęgnuje oraz propaguje akcję zadrzewienia na gruntach prywatnych.

9) **Ochrona przyrody.**

(Instrukcja Kancelarii Rady Państwa i Urzedu Rady Ministrów z roku 1954).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— współpracuje z organami państwowymi i społecznymi w dziedzinie ochrony przyrody, szczególnie w zakresie inwentaryzacji i zabezpieczenia pomników przyrody, ochrony i zabezpieczenia parków wiejskich, ochrony rezerwatów i krajobrazu przed dewastacją oraz ochrony zasobów przyrody.

VI.

Obowiązkowe dostawy.

Kontraktacja.

(Uchwała Nr 852 Rady Ministrów z dnia 11 grudnia 1954 r., M. P. Nr 118, poz. 1671).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— prowadzi ewidencje gospodarstw i wykaz użytków rolnych,

— prowadzi dokumentację i sprawozdawczość w zakresie obowiązkowych dostaw, skupu i kontraktacji,

— ustala dla poszczególnych dostawców w ramach obowiązujących przepisów wymiar obowiązkowych dostaw artykułów rolnych i zwierzęcych oraz terminy realizacji tych dostaw,

— udziela w ramach obowiązujących przepisów ulg w zakresie obowiązkowych dostaw,

— rozstrzyga wnioski o przesunięcie terminów obowiązkowych dostaw,

— wydaje zaświadczenia o wykonaniu obowiązkowych dostaw,

— doręcza upomnienia oraz przeprowadza rozmowy wyjaśniające z chłopami zalegającymi z wykonaniem obowiązkowych dostaw,

— przyjmuje opiniuje i przedkłada Prezydiom Powiatowych rad narodowych odwołania od decyzji ustalających wysokość obowiązkowych dostaw i wnioski o obniżkę wysokości obowiązkowych dostaw,

— występuje z wnioskami do Kolegiów Orzekających o ukaranie winnych niewykonania obowiązkowych dostaw,

— organizuje zbiorowe dostawy oraz współzawodnictwo w realizowaniu obowiązkowych dostaw,

— organizuje pracę uświadamiającą wśród mieszkańców gromady, zwołuje zebrania dla informowania ich o przepisach dotyczących dostaw, skupu i kontraktacji, a w szczególności o cenach, zamiennikach, terminach itp., współpracuje w tym zakresie z organizacjami gospodarczymi na terenie gromady,

— organizuje klepiska gromadzkie oraz ustala kolejność korzystania z przydzielonych danej gromadzie maszyn omłotowych,

— organizuje pomoc sąsiedzką dla prac związanych z omłotami i transportem płodów rolnych do punktu skupu,

— koordynuje działalność agentów kontraktacji na terenie gromady,

— kontroluje działalność spółdzielni „Samopomoc Chłopska“ w zakresie zaopatrywania chłopów w należne im z tytułu obowiązkowych dostaw, kontraktacji lub dostaw ponadobowiązkowych — nasiona, paszę, artykuły przemysłowe i inne,

— czuwa nad prawidłowym funkcjonowaniem punktów skupu, spędu i zlewni mleka,

— rozpatruje opiniuje i załatwia w ramach obowiązujących przepisów skargi i zażalenia oraz krytyczne uwagi prasy, dotyczące obowiązków dostaw, skupu i kontraktacji.

VII.

Handel.

1) **Organizacja handlu.**

Gromadzka Rada Narodowa:

— występuje do Prezydium PRN z wnioskami w sprawie rozmieszczenia na terenie gromady sklepów, zakładów żywienia zbiorowego i zakładów przetwórstwa spożywczego.

— czuwa nad prawidłowym funkcjonowaniem sklepów i innych punktów sprzedaży detalicznej, zakładów żywienia zbiorowego i zakładów przetwórczych,

— sprawuje nadzór nad pracą GS, kontroluje realizację planów pracy sklepów GS, gospód i zakładów przetwórczych.

Gromadzka Rada Narodowa (na sesji):

— wyraża opinię, uwagi i wnioski odnośnie planu GS i przekazuje je Zarządowi GS.

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— rozpatruje informacje GS,zawierające dane o ilości towarów, które będą sprzedawane w sklepach w ciągu roku,

ilości sklepów i punktów skupu na terenie gromady oraz o inwestycjach — i przedstawia te dane gromadzkiej radzie narodowej,

— udziela pomocy GS przez udostępnienie danych dotyczących gospodarki gromady; pomoc ta potrzebna jest przy zakładaniu nowych punktów sprzedaży, sklepów, magazynów i tp.,

— czuwa nad przestrzeganiem godzin zamknięcia i otwarcia sklepów i zakładów żywienia zbiorowego oraz przedstawia wnioski w tym przedmiocie Prezydium PRN,

— ustala wraz z Zarządem GS terminy otwarcia sklepów.

2) **Targowiska.**

(Dekret z dnia 2 sierpnia 1951 r. o targach i targowiskach, Dz. U. Nr 41, poz. 312).

Gromadzka Rada Narodowa:

— organizuje targowiska, czuwa nad nimi od strony gospodarczej, troszczy się o ich ogrodzenie, oczyszczanie, remonty urządzeń i organizuje ich administrację; opłaty targowiskowe stanowią dochód gromadzkiej rady narodowej.

Gromadzka Rada Narodowa (na sesji):

— uchwala regulamin targowiska.

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— opracowuje projekty w sprawie organizowania i prowadzenia targowisk oraz — na podstawie ramowego regulaminu — projekty regulaminu targowisk i przedstawia je do uchwalenia gromadzkiej radzie narodowej,

— sprawuje nadzór i kontrolę nad właściwym funkcjonowaniem targowisk i przedstawia w tym zakresie wnioski gromadzkiej radzie narodowej.

3) **Ceny.**

Gromadzka Rada Narodowa:

— przestrzega obowiązujących cen w sklepach GS i innych,

— zwalcza ze współudziałem właściwych organów nielegalny handel i spekulację i przekazuje w tym zakresie wnioski Kolegium Orzekającemu, a w razie potrzeby również innym organom powołanym do ścigania przestępstw.

VIII

Przemysł drobny i rzemiosło.

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— prowadzi drobne zakłady produkcyjne, młyny gospodarcze i jednostki usługowe,

— opracowuje — z własnej inicjatywy lub na podstawie uchwały gromadzkiej rady narodowej — wnioski w sprawie rozwoju na terenie gromady, przemysłu terenowego, przy całkowitym wykorzystaniu surowców miejscowych i wtórnych — i przedstawia je Prezydium PRN,

— opracowuje wnioski w sprawie rozszerzenia niezbędnych dla potrzeb gromady asortymentów artykułów masowego spożycia, które mogą być wytwarzane przez przedsiębiorstwa Państwowego Przemysłu Terenowego, spółdzielczego oraz rzemieślników, wskazując możliwości wykorzystania do tego celu surowców miejscowych i wtórnych,

— opracowuje — z własnej inicjatywy lub na podstawie uchwały gromadzkiej rady narodowej — wnioski w sprawie uruchamiania nieczynnych i tworzenia nowych przedsiębiorstw i zakładów przemysłu terenowego w gromadzie, zwłaszcza w zakresie przemysłu materiałów budowlanych i przedstawia je Prezydium PRN,

— opracowuje — z własnej inicjatywy lub na podstawie uchwały gromadzkiej rady narodowej — wnioski w sprawie rozwoju sieci punktów usługowych i przedstawia je Prezydium PRN,

— udziela bezpośredniej pomocy w zakresie zaopatrzenia i przydziału lokali dla zakładów przemysłu terenowego, punktów usługowych uspołecznionych i prowadzonych przez indywidualnych rzemieślników,

— otacza opieką indywidualne rzemiosło,

— udziela pomocy zrzeszeniom spółdzielczości pracy w organizowaniu rzemieślniczych spółdzielni pracy na zasadach dobrowolności, sprawuje nadzór nad przestrzeganiem ustawodawstwa pracy w stosunku do pracowników i uczniów zatrudnionych w zakładach przemysłu terenowego, w spółdzielniach pracy i przez rzemieślników indywidualnych,

— dopilnowuje, aby kucia koni dokonywały osoby do tego upoważnione.

IX.

Drogi.

Gromadzka Rada Narodowa (na sesji):

— ustala potrzeby w zakresie budowy, naprawy i konserwacji dróg i mostów lokalnych oraz w zakresie komunikacji.

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— utrzymuje lokalne drogi gruntowe,

— opracowuje projekty planów robót na drogach lokalnych, gruntowych i mostach lokalnych oraz w sprawach komunikacji i przedstawia je do zatwierdzenia gromadzkiej radzie narodowej; w wypadku zaś, gdy wykonanie robót jest uzależnione od pomocy technicznych, materiałowych lub finansowych ze strony Prezydium PRN — przedstawia projekt gromadzkiej radzie narodowej, po uzyskaniu wstępnej zgody ze strony Prezydium PRN,

— organizuje pracę przy naprawie i konserwacji dróg lokalnych, gruntowych i mostów lokalnych oraz przy ulepszaniu nawierzchni dróg gruntowych przez wykorzystanie zasobów Funduszu Gromadzkiego,

— występuje z inicjatywą w sprawie przeprowadzenia społecznych czynów drogowych oraz organizuje ich wykonanie,

— kontroluje przebieg wykonywanych prac drogowych i podejmuje niezbędne kroki w celu uniknięcia stwierdzonych uchybień,

— dba o przestrzeganie przepisów porządkowych na drogach publicznych,

— opracowuje przy udziale nadzorcy dróg i mostów lokalnych sprawozdania kwartalne z wpłat na Fundusz Gromadzki na niektóre cele miejscowe i jego wykorzystanie na drogi lokalne i przesyła te sprawozdania do Wydziałów Finansowych Prezydium PRN,

— przeprowadza rejestrację i prowadzi rejestr rowerów,

— prowadzi aktualną ewidencję dróg lokalnych o nawierzchni gruntowej i żwirowej, położonych na terenie gromady oraz szczegółowego wykazu mostów i przepustów, znajdujących się w ciągu tych dróg.

X.

Sprawy zarządu i zbywania mienia gromadzkiego

(Rozp. Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 1958 r., Dz. U. Nr 42, poz. 201).

Gromadzka Rada Narodowa (na sesji):

— ustala zasady zarządzania i sposób użytkowania mienia gromadzkiego, pozostającego w zarządzie gromadzkich rad narodowych — z uwzględnieniem pracy mieszkańców gromad,

— na wniosek zebrania wiejskiego podejmuje uchwały w sprawach zbycia, zamiany i oddania w dzierżawę (najem) nieruchomości; uchwały w sprawie sprzedaży i zamiany mienia wymagają zatwierdzenia przez Prezydium PRN,

— decyduje o sposobie zużycia dochodów z mienia gromadzkiego,

— ustanawia opłaty za korzystanie z mienia gromadzkiego, pozostającego w zarządzie gromadzkiej rady narodowej,

— na wniosek zebrania wiejskiego może zlecić zebraniu

wiejskiemu i sołtysowi wykonywanie zarządu mieniem gromadzkim położonym na obszarze danej wsi lub określoną częścią bądź kategorią tego mienia,

— zatwierdza uchwały zebrania wiejskiego w sprawie sposobu zużycia dochodów z mienia gromadzkiego,

— czuwa, aby mienie gromadzkie było właściwie zarządzane przez zebranie wiejskie i sołtysa oraz aby dochody z mienia były wykorzystywane zgodnie z uchwałami zebrania wiejskiego zatwierdzonymi przez gromadzką radę narodową,

— co najmniej raz w roku przeprowadza szczegółową kontrolę zarządu mieniem gromadzkim, wykonywanego przez zebranie wiejskie i sołtysa,

— przejmuje mienie gromadzkie w swój zarząd, jeśli uchybienia w gospodarce mieniem gromadzkim, wykonywanej przez zebranie wiejskie i sołtysa nie zostaną usunięte w terminie wyznaczonym przez Prezydium gromadzkiej rady narodowej,

— zezwala Prezydium gromadzkiej rady narodowej na zatrudnienie pracowników niezbędnych dla wykonywania prac gospodarskich bądź pilnowania mienia gromadzkiego.

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— na zasadach ustalonych przez gromadzką radę narodową— sprawuje zwykły zarząd mieniem gromadzkim, pozostającym w zarządzie gromadzkiej rady narodowej,

— uruchamia, w miarę realizacji uchwał zebrania wiejskiego w sprawie zużycia dochodów z mienia — odpowiednie środki z budżetu gromady do dyspozycji zebrania wiejskiego,

— czuwa, aby mienie gromadzkie było właściwie zarządzane przez zebranie wiejskie i sołtysa oraz aby dochody z mienia były wykorzystywane zgodnie z uchwałami zebrania wiejskiego, zatwierdzonymi przez gromadzką radę narodową,

— przed podjęciem uchwały w sprawie o której mowa w ustępie 2 — kontroluje sposób zużycia poprzednio uruchomionych środków,

— w razie stwierdzenia, że gospodarka zebrania wiejskiego lub sołtysa mieniem gromadzkim lub dochodami jest niewłaściwa, wyznacza termin usunięcia uchybień; w wypadku zaś nieusunięcia uchybień w terminie — stawia wniosek o przejęcie mienia przez gromadzką radę narodową w swój zarząd,

— na podstawie uchwały gromadzkiej rady narodowej lub zebrania wiejskiego zatrudnia pracowników niezbędnych dla wykonywania prac gospodarskich bądź pilnowania mienia gromadzkiego; uchwały w tych sprawach wymagają zatwierdzenia przez Prezydium PRN,

— zatwierdza uchwały zebrania wiejskiego, przyznając sołtysowi wynagrodzenie za wykonywanie przezeń czynności związanych z mieniem gromadzkim.

— zawiera w formie aktu notarialnego umowy z nabywcami o przeniesienie własności mienia gromadzkiego.

Sekretarz Gromadzki:

— podejmuje czynności wykonawcze z zakresu zarządu mieniem gromadzkim.

XI.

Budownictwo wiejskie.

(Zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego Nr 64, z dnia 13 kwietnia 1957 r. w sprawie trybu rozdziału i sprzedaży materiałów mineralnych i drzewnych).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— powołuje gromadzką komisję do spraw rozdziału materiałów budowlanych oraz czuwa nad działalnością tej komisji,

— organizuje wykorzystanie w budownictwie wiejskim materiałów miejscowych i współdziała w tym zakresie z Prezydium PRN,

— zgłasza Prezydium PRN zapotrzebowania na materiały budowlane dla mieszkańców gromady,

— inicjuje w ścisłym porozumieniu z Wydziałem Arch. i Bud. Prezydium PRN — stosowania w budownictwie indywidualnym materiałów pochodzenia miejscowego,

— zaznajamia z korzyściami, zapewnionymi przez PZU przy stosowaniu przez budującego materiałów miejscowych, z uwzględnieniem stropów i pokryć dachowych ogniotrwałych (w budownictwie zwartym),

— propaguje stosowanie w budownictwie indywidualnym projektów typowych, wyłożonych do wglądu w Wydziale Arch. Bud. Prez. PRN,

— zaznajamia z przepisami prawa budowlanego odnośnie budownictwa nowego, przebudowy i odbudowy oraz ze skutkami w razie niestosowania się do tych przepisów,

— zaznajamia z korzyściami, jakie wynikają dla zespołów utworzonych na zasadach dobrowolności a mających na celu produkcję materiałów budowlanych względnie wspólne przygotowanie i organizację budowy i odbudowy (uchwała Nr 256 Rady Ministrów z dnia 18 lipca 1958 r. M P. Nr 61, poz. 345),

— udziela pomocy organizacyjnej przy powstaniu zespołów odbudowy,

— wskazuje, w porozumieniu z Wydz. Arch. Bud. Prez.PRN kolejność potrzeb odbudowy obiektów zniszczonych działaniami wojennymi.

XII.

Służba zdrowia.

1) Organizacja opieki zdrowotnej.

(Rozporządzenie Min. Zdrowia z dnia 2 sierpnia 1951 r. w sprawie zasad rejestracji fachowych pracowników służby zdrowia, Dz. U. Nr 43, poz. 328 zm. Dekr. Nr 13, poz. 73 z 1957 r.

Instrukcja Min. Zdrowia Nr 88/52 zdnia 29 lipca 1952 r. w sprawie organizacji i działalności ruchomych ambulansów dentystycznych.

Instrukcja Min. Zdrowia Nr 30/53 z dnia 7 maja 1953 r. w sprawie lokalizacji nowotworzonych placówek opieki zdrowotnej, Dz. U. Min. Zdrowia Nr 10, poz. 79.

Instrukcja Min. Zdrowia Nr 12/58 z dnia 3 marca 1958 r. w sprawie organizacji opieki zdrowotnej otwartej, Dz. U. Min. Zdrowia Nr 6, z roku 1958.

Uchwała Wojewódzkiej Rady Narodowej Nr 12/III/58 z dnia 25 czerwca 1958 r. w sprawie polepszenia opieki zdrowotnej i stanu sanitarnego w województwie krakowskim).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— opracowuje — z własnej inicjatywy lub na podstawie uchwały gromadzkiej rady narodowej — wnioski w sprawie rozmieszczenia, budowy oraz kapitalnych remontów izb porodowych, wiejskich punktów zdrowia (felczerskich, położniczych, pielęgniarskich), żłobków — na terenie gromady i przedstawia te wnioski Przezydium PRN,

— zapewnia lokale dla placówek służby zdrowia, wymienionych w poprzednim ustępie,

— zapewnia pracownikom tych placówek mieszkania odpłatnie,

— zgłasza wnioski o objęcie terenu gromady działalnością ruchomych ambulansów dentystycznych oraz zapewnia lokale dla tych ambulansów,

— zapewnia dla punktów felczerskich, pielęgniarskich, położniczych oraz dla żłobków — przeprowadzenie bieżących remontów, zaopatrzenie ich w światło, wodę i opał oraz niezbędny sprzęt gospodarczy — a także niezbędną obsługę gospodarczą.

2) Akcje sanitarne.

(Rozp. Min. Zdrowia z dnia 20 czerwca 1951 r. w sprawie przymusowych szczepień przeciw ospie naturalnej, Dz. U. Nr 35, poz. 275.

Uchwała Nr 262 Prezydium Rządu z dnia 11 kwietnia 1953 r. M. P. Nr A—36, poz. 456).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— organizuje ze współudziałem organizacji masowych — gromadzkie komitety sanitarne, porządkowe i nadzoruje ich działalność,

— popiera działalność organów służby zdrowia i PCK w zakresie popularyzowania kultury sanitarnej na wsi,

— czuwa nad przestrzeganiem czystości i porządku w miejscach publicznych, nad należytym stanem sanitarno-porządkowym na terenie gromady i w wypadku stwierdzenia uchybień w tym zakresie, przekazuje wnioski do Kolegium Orzekającego o ukaranie winnych,

— dostarcza lokali oraz udziela niezbędnej pomocy ekipie służby zdrowia w czasie przeprowadzania masowych akcji sanitarnych (w szczególności szczepień ochronnych),

— co roku — w kwietniu i maju — organizuje akcje sanitarno-porządkowe.

Sekretarz Gromadzki:

— sporządza corocznie spis osób podlegających szczepieniu w terminie i wg wzorów ustalonych przez Min. Zdrowia.

3) **Zapobieganie chorobom zakaźnym i ich zwalczanie.**

(Ustawa z dnia 21 lutego 1935 r. o zapobieganiu chorobom zakaźnym i ich zwalczaniu, Dz. U. Nr 27, poz. 198, zm. Dz. U. Nr 25 z 1949 r., poz. 174).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— zgłasza do Powiatowej Służby Sanitarnej każdy wypadek choroby zakaźnej stwierdzonej lub też tylko podejrzewanej

— dopilnowuje wypełnienia zaleceń służby sanitarnej, jak przymusowego odkażania pomieszczeń, rzeczy i osób stykających się z chorym na chorobę zakaźną i tp.,

— dostarcza dla fachowych pracowników służby zdrowia środków transportowych na cele związane ze zwalczaniem choró zakaźnych,

— udziela pomocy osobom obłożnie chorym nieposiadającym własnego środka transportowego.

4) **Zaświadczenia.**

Sekretarz Gromadzki:

— wydaje na podstawie obowiązujących przepisów zaświadczenia stwierdzające uprawnienia do:

— bezpłatnej pomocy zdrowotnej (ust. z dnia 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej, Dz. U. Nr 92, poz. 726 z późniejszymi zmianami),

— opłat ulgowych za świadczenia zakładów społecznych służby zdrowia (ust. z dnia 29 października 1948 r. o zakładach społecznych służby zdrowia i planowej gospodarce w służbie zdrowia, Dz. U. Nr 55, poz. 434 z późniejszymi zmianami oraz ust. z dnia 7 kwietnia 1949 r. o pokrywaniu opłat w szpitalach, będących zakładami społecznymi służby zdrowia, Dz. U. Nr 25, poz. 174, z roku 1950, Nr 44, poz. 409 i z roku 1956, Nr 17, poz. 92),

— bezpłatnego otrzymywania wyprawek niemowlęcych (uchwała Nr 953, Prezydium Rządu z dnia 2 grudnia 1955 r. M. P. Nr 127, poz. 1628 oraz M. P. Nr 68, z roku 1956, poz. 846).

XIII.

Zatrudnienie i pomoc społeczna.

1) **Werbunek niewykwalifikowanej siły roboczej.**

(Instrukcja Min. Pracy i Opieki Społecznej z dnia 11 czerwca 1952 r., M. P. Nr A—54, poz. 805).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— wykonuje zadania w zakresie werbunku niewykwalifikowanej siły roboczej, określonego szczegółowo w powyższej Instrukcji,

W szczególności, wyznaczony pracownik biura gromadzkiego:

— prowadzi sprawy związane z werbunkiem na terenie gromady, jak: informowanie osób zgłaszających się w sprawie pracy,

— kierowanie ich w zasadzie do Wydziału Zatrudnienia i Spraw Socjalnych Prez. PRN,

— prowadzenie wykazu zgłaszających się robotników,

— załatwianie korespondencji z Wydziałem Zatrudnienia i Spraw Socjalnych Prezydium PRN itp.

2) **Sprawy rent i zaopatrzeń.**

(art. 70 dekretu z 25 czerwca 1954 r., Dz. U. Nr 23, poz. 97 z r. 1958).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej i Sekretarz Gromadzki:

— udzielają Prezydium właściwej rady narodowej pomocy w sprawach dotyczących powszechnego zaopatrzenia emerytalnego oraz wydają bezpłatnie na żądanie właściwego Prezydium i osoby zainteresowanej wszelkie dokumenty potrzebne do ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości.

W szczególności, Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— wydaje osobom ubiegającym się o świadczenia rentowe lub rencistom następujące dokumenty, które podpisuje Przewodniczący Gromadzkiej Rady Narodowej lub Sekretarz gromadzki, a to:

— zaświadczenia o pozostawaniu członków rodziny na utrzymaniu osób ubiegających się o renty lub rencisty,

— zaświadczenia o pozostawaniu we wspólności rodzinnej w przypadkach starania się o rentę rodzinną,

— zaświadczenia (ankiety) o pozostawaniu bez zatrudnienia osób pobierających renty lub członków ich rodzin.

— zaświadczenia (ankiety) o pozostawaniu wdów w stanie wdowieństwa lub członków ich rodzin w stanie wolnym. Poza tym, Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— przeprowadza wywiady społeczne w sprawach osób ubiegających się o renty wyjątkowe i w tym celu ustala ich warunki materialne, przynależność do klasy pracującej i stosunki rodzinne.

(Wywiad podpisuje pracownik, który ustalił odnośny stan rzeczy, a potwierdza Przewodniczący lub sekretarz gromadzkiej rady narodowej).

Należy zaznaczyć, że do kompetencji gromadzkiej rady narodowej nie należy wydawanie zaświadczeń o wielkości posiadanych gospodarstw rolnych i ich przychodowości szacunkowej, względnie o posiadaniu dochodów z innych źródeł np. z warsztatu rzemieślniczego, wykonywanie wolnego zawodu itp. Zaświadczenia w tych sprawach wydają Wydziały Finansowe Prezydiów PRN.

3) **Pomoc społeczna.**

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— przeprowadza wywiady społeczne w sprawie osób zgłaszających się o zapomogę w celu ustalenia ich warunków materialnych, bytowych i stosunków rodzinnych (Instrukcja Min. Pracy i Opieki Społecznej z dnia 26. VI. 1954 r. Znak PSd La-5/54),

— ustala na podstawie przeprowadzonych wywiadów potrzeby mieszkańców gromady wymagających opieki społecznej, a w szczególności osób, pozostających bez opieki i zaopatrzenia lub dotkniętych klęskami żywiołowymi,

— w razie stwierdzonej potrzeby. udziela doraźnych zapomóg lub też występuje z wnioskiem do Prezydium PRN o udzielenie pomocy w innej formie: a mianowicie zgodnie z Instrukcją Nr 11/2 Min. Pracy i Opieki Społecznej z dnia 8 marca 1958 r. (Znak SA 600-W-7/58) ogłoszonej w Dz. U. Min. Pr i Op. Społ. Nr 2, poz. 80) — w formie: pomocy zakładowej (domy rencistów, domy opieki dla

dorosłych itp) — bądź też w formie pomocy pozazakładowej (zapomogi okresowe lub doraźne),
— wydaje zaświadczenia, celem uzyskania bezpłatnej pomocy lekarskiej przez osoby zakwalifikowane do korzystania z pomocy społecznej.

4) **Produktywizacja inwalidów.**

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— informuje o możliwościach zatrudnienia — za pośrednictwem Wydziału Zatrudnienia i Spraw Socjalnych Prezydium PRN — w zakładach pracy łącznie z przeszkoleniem przyfabrycznym lub przywarsztatowym (Zarz. Min. Pracy i Opieki Społecznej z dnia 6 grudnia 1955 r. w sprawie zatrudnienia inwalidów wojskowych, M. P. Nr 123, poz. 1605),
— informuje o możliwościach szkolenia — za pośrednictwem Prezydiów PRN, Wydz. Zatrudnienia i Spraw Socjalnych — młodocianych inwalidów w zakładach szkolenia inwalidów (Zarz. Min. Pr. i Opieki Społ. Nr 27/3 z 1 kwietna 1958 r. Dz. U. Min. Pr. i Op. Społ. Nr 4),
— informuje inwalidów o możliwościach uzyskania zasiłku na gospodarcze usamodzielnienie (np. na zakup narzędzi pracy, zakup niezbędnego inwentarza żywego) w przypadkach ciężkiego inwalidztwa i trudnej sytuacji materialnej oraz braku możliwości zatrudnienia; — zasiłki te przydziela Wydział Zatrudnienia i Spraw Socjalnych Prezydium WRN na wniosek Wydziału Zatrudnienia i Spraw Socjalnych Prezydium PRN (Zarz. Nr 21 Min. Pr. i Op. Społ. z 4 kwietnia 1957 r., Dz. U. Min. Pr. i Op. Społ. Nr 3)

informuje:

— że pracownicy ubezpieczeni, emeryci i renciści oraz członkowie ich rodzin mają prawo do otrzymania protez i przedmiotów ortopedycznych na koszt Skarbu Państwa oraz do zwrotu kosztów przejazdu do wytwórni protez, zlecenia wystawia Wydział Zatr. i Spr. Socjal. Prez. PRN po przedłożeniu wniosku lekarskiego stwierdzającego konieczność przydzielenia przedmiotu oraz dowodu ubezpieczenia (Zarz. Min. Pr. i Op. Społ. oraz Min. Zdr. z 31 marca 1955 r., M. P. Nr 32, poz. 307) i
— że osoby nieubezpieczone mogą również otrzymać przedmiot ortopedyczny na koszt Skarbu Państwa lub za określoną odpłatnością; sprawy te załatwia Wydział Zatr. i Spr. Socj. Prez. PRN, który ustala, w wyniku przeprowadzonego wywiadu społecznego, wysokość odpłatności (Zarz. Nr 82 Min. Pracy i Opieki Społ. z 17 listopada 1956 r. Dz. U. Min. Pracy i Opieki Społ. Nr 1 z 1957 r., poz. 7),
— informuje inwalidów i rencistów o możliwościach uzyskania zezwoleń na wykonywanie przemysłu i rzemiosła oraz o ulgach w opłacie; wnioski w sprawie tej należy składać w Wydziale Handlu lub w Wydziale Przemysłu Prezydium PNR (Rozp. Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1958 r. Dz. U. Nr 49, poz. 241 i 242).

XIV.

Oświata.

1) **Obowiązek szkolny.**

(Dekret z dnia 23 marca 1956 r o obowiązku szkolnym, Dz. U. Nr 9, poz. 52).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— prowadzi i utrzymuje w stanie aktualnym ewidencję dzieci ,w wieku od 3—14 lat oraz tych młodocianych w wieku od 14—16 lat, którzy nie ukończyli 7 klas szkoły podstawowej,
— powiadamia właściwe szkoły o zmianie miejsca zamieszkania dziecka w wieku szkolnym (młodocianego podlegającego obowiązkowi szkolnemu),
— kontroluje wykonanie przez rodziców i opiekunów obowiązku zapisania dziecka do szkoły i regularnego posyłania go na zajęcia szkolne oraz — w oparciu o sporządzone okresowo przez kierownictwa szkół wykazy dzieci nie uczęszczających do szkoły — opracowuje i kieruje wnioski do Kolegium Orzekającego o ukaranie winnych naruszenia tego obowiązku,
— występuje z wnioskami do Prezydium PRN w sprawie kierowania do szkół specjalnych dzieci niedorozwiniętych umysłowo, niewidomych i głuchoniemych,
— przedstawia wnioski do Inspektoratu Oświaty o organizowanie nauczania początkowego dla dorosłych, zespołów czytelniczych oraz — przy współudziale organizacji społecznych — sprawuje opiekę nad osobami, które ukończyły kurs nauczania początkowego, a to przez utrwalenie nabytych przez nie wiadomości: w zespołach samokształceniowych, problemowych, uniwersytetach powszechnych oraz przy pomocy innych form oświatowych,
— organizuje w okresach nie sprzyjających warunków atmosferycznych dowożenie do szkoły i przedszkoli dzieci mieszkające w znacznej odległości od szkoły lub przedszkola.

2) **Sprawy gospodarcze szkół.**

(ustawa z dnia 17 lutego 1922 r. o budowie publicznych szkół podstawowych, Dz. U. Nr 18, poz. 144,

Instrukcja Nr 44/54 Min. Zdrowia z dnia 6 października 1954 r., Dz. U. Nr 20, Min. Zdr.).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— opracowuje z własnej inicjatywy lub na podstawie uchwały gromadzkiej rady narodowej — wnioski w sprawie ulepszenia sieci i budowy szkół, przedszkoli oraz budynków dla innych instytucji oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych, jak również w sprawie kapitalnych remontów i przedstawia je Prezydium PRN,
— zapewnia odpowiednie lokale dla szkół, przedszkoli i innych placówek oświatowo-wychowawczych, działki dla szkół i tereny na boiska i place zabaw dla dzieci, uczęszczających do szkół i przedszkoli oraz działki dla nauczycieli,
— utrzymuje budynki i pomieszczenia szkolne i przedszkoli oraz ich otoczenie w stanie, który umożliwia prowadzenie normalnej nauki (konserwacja i remonty bieżące), zapewnia dogodne i bezpieczne dojście do szkoły i innych placówek oświatowo-wychowawczych oraz zaopatruje szkoły i przedszkola w opał, światło, druki i materiały kancelaryjne, jako też zapewnia obsługę gospodarczą i higieniczno-sanitarną,
— mobilizuje mieszkańców gromady do wykonywania w drodze czynów społecznych budowy szkół, naprawy dróg prowadzących do szkół, porządkowania obejść szkolnych i tp.,
— opłaca czynsz za wynajem lokali dla szkół i przedszkoli, pokrywa wynagrodzenia pracowników (z wyjątkiem nauczycieli), koszty obsługi i wydatki związane z przeprowadzeniem remontu bieżącego i utrzymaniem działek szkolnych.

3) **Nauczyciele.**

(Ustawa z dnia 27 kwietnia 1956 r. o prawach i obowiązkach nauczycieli, Dz. U. Nr 12, poz. 63).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— dostarcza nauczycielom i wychowawcom przedszkoli bezpłatnych mieszkań w budynkach należących do gromadzkiej rady narodowej lub zawiera umowy najmu z prywatnymi właścicielami budynków mieszkalnych na rzecz nauczyciela lub wychowawcy przedszkola i opłaca czynsz wynikający z zawartych umów o najmie mieszkań,
— zapewnia nauczycielom możność zakupu opału wg norm przewidzianych dla ludności miast oraz bezpłatną dostawę tego opału do mieszkań,
— przydziela nauczycielom działki gruntowe do użytkowania,
— dostarcza bezpłatnie środków lokomocji, celem przewiezienia nauczyciela bądź wychowawcy przedszkola lub członków jego najbliższych rodziny do lekarza lub do szpitala,
— dostarcza bezpłatnie środków lokomocji, celem zwiezienia opału dla wychowawców przedszkoli.

XV .

Kultura.

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— występuje wobec Prezydium PRN z wnioskami w sprawie sieci świetlic i bibliotek oraz zapewnia warunki konieczne dla należytego ich funkcjonowania,

— zapewnia odpowiednie pomieszczenie dla świetlic i bibliotek gromadzkich, jak również urządzenie i wyposażenie tych pomieszczeń w sprzęt i tp.,

— koordynuje i popiera inicjatywę organizacji masowych w zakresie rozwoju życia kulturalnego na terenie gromady, a wszczególności organizowania czytelnictwa, akcji odczytowej, upowszechnienia wiedzy rolniczej, amatorskiego ruchu artystycznego itp.,

— dostarcza stałym kierownikom świetlic i bibliotek bezpłatnych mieszkań w budynkach należących do gromadzkiej rady narodowej lub zawiera umowy najmu z właścicielami budynków na rzecz wymienionych kierowników i opłaca czynsz wynikający z zawartych umów o najmie mieszkań,

— sprawuje opiekę nad zabytkami i kontroluje ich odpowiednie użytkowanie.

XV.

Sprawy wojskowe.

(Ustawa z dnia 30 stycznia 1959 r. o powszchnym obowiązku wojskowym, Dz. U. Nr 14, poz. 75).

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— prowadzi ewidencję osób podlegających powszechnemu obowiązkowi wojskowemu,

— przeprowadza pierwszą rejestrację przedpoborowych,

— wykonuje polecenia Prezydium PRN przy przeprowadzeniu drugiej rejestracji przedpoborowych,

— współdziała z władzami wojskowymi w przeprowadzaniu poboru,

— przygotowuje z urzędu wnioski oraz opiniuje podania o odroczenie służby wojskowej jedynym żywicielom rodziny, występuje z tymi wnioskami za pośrednictwem Prezydium PRN do komisji poborowej,

— występuje w uzasadnionych wypadkach z urzędu, a także na wniosek zainteresowanego — o przedterminowe zwolnienie z wojska i wnioski te kieruje przez Prezydium PRN do władz wojskowych,

— przesyła wezwania, nakazy i karty powołania,

— współdziała z władzami wojskowymi w sprawach osobistych i rzeczowych świadczeń Obywateli na rzecz wojska,

— dostarcza — w ramach obowiązujących przepisów, niezmechanizowanych środków przewozu na rzecz wojska,

— dostarcza — w ramach obowiązujących przepisów — kwater przejściowych dla wojska,

— występuje do Prezydium PRN z wnioskami bądź udzielania opinii w sprawach:

przyznawania zasiłków rodzinnych,

przyznawania ulg w podatku gruntowym,

opieki nad matką i dzieckiem,

umieszczania członków rodziny żołnierza w szkołach i zakładach,

— współdziała z zakładami pracy odnośnie zatrudnienia członków rodziny żołnierza i samego żołnierza po odbyciu przez niego służby wojskowej.

(Departament Wojskowy MSW zapowiedział opracowanie w oparciu o powołaną wyżej ustawę z dnia 30 styczna 1959 r. szczegółowej instrukcji, obejmującej całokształt obowiązków Prezydium GRN w dziedzinie spraw wojskowych).

XVII.

Kultura fizyczna i sport.

Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej:

— popiera działalność Klubów Sportowych, Ludowych Zespołów Sportowych, Ognisk TKKF, Kół Ligi Przyjaciół Żołnierza, Kół PTTK i pomaga w pracy organizacjom nad umasowieniem sportu, turystyki i w zakresie przysposobienia wojskowego,

— analizuje pracę tych organizacji, podejmując uchwały, dla stworzenie na swym terenie jak najlepszych warunków do rozwoju sportu, turystyki i przysposobienia wojskowego,

— pomaga w organizowaniu masowych imprez sportowych, turystycznych i przysposobienia wojskowego, zwłaszcza imprez popularyzujących sport, turystykę i P. W. oraz imprez związanych ze zdobywaniem norm na Państwową Odznakę Sportową.

— opracowuje i przedstawia gromadzkiej radzie narodowej wnioski w sprawie dostarczenia organizacjom sportowym, turystycznym i LPŻ terenów pod budowę urządzeń sportowych,

— wytępuje do Prezydium PRN (PKKF) z wnioskami w sprawie usprawnienia działalności organizacji sportowych, turystycznych i LPŻ, działających na terenie gromady,

— opracowuje wnioski w sprawie kapitalnych remontów urządzeń sportowych i turystycznych oraz budowy nowych urządzeń sportowych i turystycznych i przedkłada je Prezydium PRN (PKKF),

— nadzoruje i kontroluje działalność stowarzyszeń sportowych, turystycznych i LPŻ na swym terenie, a przede wszystkim czuwa nad prawidłową gospodarką finansową i materiałową w tychże organizacjach,

— nadzoruje i kontroluje budownictwo sportowe i turystyczne na swoim terenie i mobilizuje społeczeństwo do budowy nowych urządzeń sportowych i turystycznych za pomocą czynów społecznych,

— czuwa nad prawidłową konserwacją i eksploatacją urządzeń sportowych i turystycznych na swym terenie,

— zwraca uwagę na odpowiednie zaopatrzenie sklepów GS leżących na szlakach turystycznych i występuje z wnioskami do Prezydium PRN w sprawie jak najlepszego ich zaopatrzenia,

— kontroluje stan sanitarny urządzeń sportowych i turystycznych na swoim terenie.

XVIII.

Statystyka.

(Uchwała Nr 196 Prezydium Rządu z dnia 22 marca 1952 r. w sprawie programu prac statystyczno-sprawozdawczych M. P. Nr A—28, poz. 410,

Instrukcja Nr 141 Prezesa GUS oraz przepisy dla Urzędów Stanu Cywilnego w sprawie sprawozdawczości z ruchu naturalnego ludności na rok 1959,

Instrukcja Prezesa GUS Nr 33 w sprawie sprawozdawczości o ruchu budowlanym w gospodarce prywatnej,

Instrukcja Prezesa GUS Nr 23 z roku 1957 w sprawie sprawozdawczości w zakresie pogłowia zwierząt,

Instrukcja Prezesa GUS Nr 170 w sprawie sprawozdawczości z zakresu realizacji czynów społecznych).

Sekretarz Gromadzki — sporządza:

— sprawozdania kwartalne z naturalnego ruchu ludności na fomularzach Ln-1, Ln-2, Ln-3,

— sprawozdania kwartalne I-13 o ruchu budowlanym w gospodarce prywatnej,

— sprawozdania roczne I-11 o ruchu budowlanym w gospodarce prywatnej,

— kontrolny spis pogłowia zwierząt gospodarskich,

— sprawozdania półroczne z realizacji czynów społecznych,

— spis rolny, obejmujący powierzchnię użytków i zasiewów, pogłowie zwierząt, gospodarskich oraz strukturę gospodarstw indywidualnych.

Prenumerata roczna wynosi 18 zł. — Półroczna 10 zł.
Wszelkie należności z tytułu prenumeraty, ogłoszeń oraz z zakupna poszczególnych egzemplarzy uiszczać należy do Narodowego Banku Polskiego Oddział IV Kraków na konto nr 708-95/1-308 Dział 5 Rozdział 17, dochody budżetu terenowego. — Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów Dziennika Urzędowego Wojew. Rady Narod. należy wnosić niezwłocznie po otrzymaniu następnego kolejnego numeru. Późniejsze reklamacje będą uwzględnione tylko po uiszczeniu ceny reklamowanego numeru. — Drobne ogłoszenia o utracie dokumentów: ryczałt 10,50 zł od jednego dokumentu oraz po 1,50 zł od każdego dalszego dokumentu.

ODBIORCA:

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Adres Redakcji i Administracji: „Dziennik Urzędowy W. R. N.“, Kraków, ul. Basztowa L. 22

Drukarnia Związkowa, Kraków, ul. Mikołajska 13 — Nr zam. 2597/59 — C-3 — Nakład 2.300 **Cena 3,90 zł.**